

Joseph Conrad

AMY FOSTER

Traducció de Josep M. Muñoz Lloret

L'Accent

AMY FOSTER

Joseph Conrad

AMY FOSTER

Traducció de Josep M. Muñoz Lloret

L'AVENÇ
Barcelona
2024

Títol original: *Amy Foster*, 1901

Barcelona, febrer de 2024
© de la traducció, Josep M. Muñoz Lloret
© d'aquesta edició, L'Avenç, S.L., 2024
Mallorca 221, sobreàtic
08008 Barcelona
Telèfon: 93 245 79 21
www.lavenc.cat
www.llegirencatala.cat

Es reserven tots els drets.

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, amb excepció prevista per la llei. Adreça a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics) si necessita reproduir algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 93 272 04 47).

L'Avenç forma part de l'Associació d'Editorials Independents
Llegir en Català.

Disseny i composició: L'Avenç

THEMA: FBC 1DDU-GB-EWD 2ADC 3MPB
ISBN: 978-84-18680-44-1
Dipòsit legal: B 2539-2024
Imprès a Gràfiques 94

En Kennedy és un metge rural, i viu a Colebrook, a la riba d'Eastbay. El terreny escarpat que s'alça abruptament darrere de les teulades vermelles de la petita vila atapeeix el pintoresc carrer Major contra la muralla que la defensa del mar. Més enllà de l'escullera, una platja àrida de còdols es corba durant milles en una extensió vasta i regular, on sobresurt, foscament, davant l'aigua, com una agulla en un bosquet d'arbres, el poble de Brenzett; encara més enllà, la columna perpendicular d'un far, que vista a la distància no és pas més gran que un llapis de plom, assenyala el punt de fuga de la terra. El rerepaís de Brenzett és baix i pla, però la badia està prou ben arrecerada del mar, i de tant en tant un vaixell gran, retingut per un vent desfavorable o a causa de la mala mar, fa

ús de la zona d'ancoratge que hi ha a una milla i mitja, en línia recta cap al nord, vist des de la porta del darrere de la Fonda del Barco, a Brenzett. Allà a prop, un molí de vent mig enrunat que alça els braços exhausts des d'un túmul no pas més alt que un munt d'escombraries i una torre de defensa mig amagada a la vora de l'aigua, mitja milla al sud de les casetes dels guardacostes, són prou coneguts pels capitans de les naus petites. Són les fites que delimiten oficialment la zona d'ancoratge segura, representada a les cartes de navegar de l'Almirallat per un oval irregular de punts que tanca diverses figures d'un sis,¹ amb una petita àncora gravada entre elles, i la llegenda "fang i petxines" al capdamunt.

El cim de l'espadat sobrepassa la torre quadrada de l'església de Colebrook. El vessant és tot verd i el serpenteja un camí blanc. Pujant per aquest camí, s'obre una vall ampla i poc fonda, una clotada verda de pastures i closes que es fusionen terra endins en una perspectiva de tons porpres i de línies fluents que clouen el panorama.

1. És a dir, una profunditat de 6 braces, equivalent a uns 11 metres. *(Nota del traductor)*

En aquesta vall que baixa fins a Brenzett i Colebrook i puja fins a Darnford, el mercat comarcal que hi ha a catorze milles, és on es troba la consulta del meu amic Kennedy. Va començar la carrera com a cirurgià a la Marina, i després va ser company d'un cèlebre viatjant, a l'època en què hi havia continents inexplorats a l'interior. Els seus escrits sobre fauna i flora el van donar a conèixer a les societats científiques. I ara, per elecció pròpia, ha anat a raure a un consultori rural. El poder penetrant de la seva ment, que actua com un líquid corrosiu, ha destruït la seva ambició, imagino. La seva intel·ligència és d'ordre científic, d'un hàbit investigador i d'aquella curiositat insaciable que creu que, en cada misteri, hi ha una partícula de veritat general.

Fa una bona colla d'anys, quan vaig tornar de l'estranger, em va convidar a passar uns dies amb ell. Hi vaig anar de seguida, i com que no podia descuidar els pacients per fer-me companyia, se m'enduïa quan feia la seva ronda —a vegades fèiem trenta milles en una tarda. Jo l'esperava al camí; el cavall estirava el coll fins a les branques frondoses, i jo, assegut al cotxe, podia sentir la rialla d'en Kennedy a través de la porta d'un cot-

tage que havia deixat entreoberta. Tenia una riallada grossa, cordial, que hauria fet per a un home d'una mida que fos el doble d'ell, unes maneres enèrgiques, una cara bronzejada i uns ulls grisos i profundament atents. Tenia el talent de fer que la gent li parlés lliurement, i una paciència inesgotable a l'hora d'escoltar les seves històries.

Un dia, mentre sortíem al trot d'un poble gran per un tros ombrat del camí, vaig veure a mà esquerra un cottage baix i negre, amb vidres de rombes a les finestres, una planta arrapadissa a la paret posterior, un sostre de teules i unes roses que s'enfilaven per la rònega gelosia del petit porxo. En Kennedy va reduir el pas. Una dona, a ple sol, estenia una flassada molla en una corda tibada entre dues pomeres velles. I mentre el cavall castany, de cua curta i coll llarg, tractant d'alçar el cap, li estirava la mà esquerra, coberta per un guant gruixut de pell de gos, el metge va alçar la veu per damunt de la tanca:

—Què fa el noi, Amy?

Vaig tenir temps de veure-li la cara, fada i rogenca, no pas perquè s'hagués ruboritzat, sinó com si les seves galtes haguessin estat vigorosament bufetejades, i de copsar la seva fi-

gura rabassuda, amb els cabells bruns, escassos i destenyits, que duia recollits en una trossa al clatell. Semblava prou jove. Amb una respiració clarament entretallada, la seva veu sonava fluixa i tímida.

—Està bé, gràcies.

Vam reprendre la marxa.

—Una jove pacient vostra —vaig dir; i el metge, arriant distretament el cavall castany, va murmurar—: El seu marit, n'havia estat.

—Sembla ben poca cosa —vaig comentar l'ànguidament.

—Exactament —va dir en Kennedy—. És molt passiva. N'hi ha prou amb mirar-li les mans vermelles que pengen a l'extrem d'aquells braços tan curts, i aquells ulls bruns, mandrosos i sortits, per conèixer l'abúlia de la seva ment —una abúlia que es podria pensar que la feia estar eternament a cobert de totes les sorpreses de la imaginació. I tanmateix, qui de nosaltres n'està, a cobert? En qualsevol cas, aquí on la veieu, va tenir prou imaginació com per enamorar-se. És la filla d'un tal Isaac Foster, que de petit granger havia caigut en pastor; i les desgràcies del qual havien començat arran del seu matrimoni no consentit amb la

cuinera del seu pare vidu, un ramader benestant, apoplèctic, que, enfurismat, va esborrar el seu nom del testament, i a qui havien sentit proferir amenaces contra la seva vida. Però aquest vell afer, prou escandalós per servir d'argument a una tragèdia grega, provenia de la similitud dels seus caràcters. Hi ha altres tragèdies, menys escandaloses i d'una punyida més subtil, que sorgeixen de diferències irreconciliables i d'aquella por de l'Incomprensible que plana sobre tots els nostres caps —sobre tots els nostres caps...

El cavall castany, fatigat, va minorar el pas; i la circumferència del sol, totalment vermell en un cel immaculat, fregava de manera familiar el cim llis d'una lloma llaurada vora el camí, de la mateixa manera que l'havia vist fregar, innumbrables vegades, el llunyà horitzó del mar. L'uniforme color marronós del camp rastellat fulgia amb un toc rosat, com si els terrossos empolsats haguessin suat, en forma de minúscules perles de sang, els treballs d'incomptables llauradors. Des del caire d'un bosqueró, un carro tirat per dos cavalls avançava a poc a poc al llarg de la carena. Alçat damunt els nostres caps sobre l'horitzó, apareixia amenaçador contra el sol vermell, triomfalment

gros, enorme, com una carrossa de gegants tirada parsimoniosament per dos corsers de proporcions llegendàries. I la figura maldestra de l'home que avançava treballosament al davant del primer cavall es perfilava sobre el fons de l'Infinit amb una rudesia heroica. La punta del seu fuet de carreter s'estremia ben amunt en el blau del cel. En Kennedy seguia discursejant.

—És la filla gran d'una família nombrosa. Quan tenia quinze anys la van posar a servir a la granja de New Barns. Jo visitava la senyora Smith, la dona del parcer, i allí hi vaig veure aquesta noia per primer cop. La senyora Smith, una persona respectable amb el nas aflat, li feia posar un vestit negre cada tarda. No sé, en absolut, què em va induir a fixar-m'hi. Hi ha cares que et criden l'atenció per una curiosa manca de definició en tot el seu semblant, com quan, caminant enmig de la boira, observem atentament una forma vaga que, al capdavant, potser no és pas més curiosa o estranya que un pal indicador. L'única peculiaritat que vaig percebre en ella va ser una lleugera vacil·lació en la parla, una mena de quequeig preliminar que desapareixia amb la primera paraula. Quan se li adreçaven bruscament, era susceptible

de perdre el cap de seguida; però el seu cor era d'allò més bondadós. Mai no li havien sentit expressar antipatia per cap ésser humà, i es mostrava tendra amb tota criatura vivent. Era fidel a la senyora Smith, al senyor Smith, als seus gossos, gats i canaris; i pel que fa al lloro gris de la senyora Smith, les seves peculiaritats exercien sobre ella una fascinació positiva. Això no obstant, quan aquell ocell estrafolari, atacat pel gat, va xisclar demanant ajuda amb paraules humanes, va sortir corrents cap al pati tapant-se les orelles, sense impedir el crim. Per a la senyora Smith aquesta era una altra prova de la seva estupidesa; d'altra banda, la seva manca d'encant, tenint en compte la coneguda frivolitat del senyor Smith, era una gran carta de recomanació. Els seus ulls miops es negaven de compassió per un pobre ratolí atrapat en una trampa, i una vegada uns nois l'havien vista agenollada damunt l'herba humida ajudant un gripau en dificultats. Si és veritat, com ha dit algun erudit alemany, que sense fòsfor no hi ha pensament, encara és més veritat que no hi ha bondat de cor sense una certa dosi d'imaginació. Ella en tenia una mica. Fins i tot en tenia més de la que cal per entendre el sofriment i per compa-

dir-se'n. Es va enamorar en unes circumstàncies que no ofereixen cap dubte al respecte; perquè cal imaginació per formar-se una idea de la bellesa, i encara més per descobrir l'ideal propi en una forma desconeguda.

»Com és que tenia aquesta aptitud, i de què es nodria, és un misteri inescrutable. Havia nascut al poble, i no havia anat mai més enllà de Colebrook o tal vegada de Darnford. Va viure durant quatre anys amb els Smith. New Barns és una casa de pagès aïllada, a una milla de la carretera, i ella es conformava amb mirar, dia rere dia, els mateixos camps, fondalades i llomes; els arbres i les closes; les cares dels quatre homes de la granja, sempre els mateixos —dia rere dia, mes rere mes, any rere any. Mai no va mostrar ganes de conversa i, o així m'ho semblava, ni tan sols no sabia somriure. A vegades, una tarda de diumenge que feia bo, es posava el seu millor vestit, un parell de botes fortes, un barret gros de color gris guarnit amb una ploma negra —l'he vista amb aquests guarniments—, empunyava una ombrel·la absurdament escassa, s'enfilava per un parell d'esglaons d'una tanca, recorria a passos feixucs tres camps i dues-centes iardes de camí —mai

,

«La seva estrangeria tenia un segell peculiar i indeleble. A la fi, la gent es va acostumar a veure'l. Però mai no es van acostumar a ell.» Aquest és l'eix del conte publicat per Conrad el 1901, en què un emigrant de l'Europa central sobreviu al naufragi, davant de la costa anglesa, d'un vaixell que el duia cap a Amèrica. Desorientat, arriba en un poble buscant ajuda, però els seus habitants desconfien d'un home d'aspecte descarat i que parla en un llengua estranya. El naufrag pateix llavors els efectes de «la por a l'Incomprensible». Només una dona, l'Amy Foster, li brindarà la seva bondat. Fins a un cert punt, és clar.

JOSEPH CONRAD (1857-1924) és un dels grans autors en llengua anglesa del tombant del segle XX. Polonès de naixença, als 17 anys es va enrolar a la marina mercant britànica fins que, als 36 anys, va esdevenir escriptor. Considerat com el novel·lista de l'ésser humà en situacions extremes, és autor d'obres com *El cor de les tenebres*, *Lord Jim*, *Nostromo* i *L'agent secret*, que no han deixat mai de ser reeditades i traduïdes arreu, i sovint portades al cinema. A L'Avenç s'han publicat *La línia d'ombra*, *Memòria personal* i *La follia d'Almayer*.

THEMA FBC 1DDU-GB-
EWD 2ADC 3MPB
ISBN 978-84-18680-44-1

L'Accent, 15 / L'AVENÇ